Adrian Nicolae Petcu
Pr. Nicolae Cătălin Luchian

Clerici şi mireni mărturisitori din Arhiepiscopia Iaşilor, în închisorile comuniste (1945-1964)

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
2017

CUPRINS

Prefață 11
Introducere 15
Abrevieri 23

A

Acatrinei Mihai 25
Aioanei Nicola(i)e 28
Airimițoaiei Gheorghe 28
Andronic Cezar 29
Anton Alexandru 30
Apostu Ioan 31
Arbore D. Ioan 32
Asavei Hrisostom 33

B

Bălan Constantin 35
Bălănescu Petre 35
Baranovschi Gheorghe 35
Băncilă Gheorghe 36
Bârlibaba Gheorghe 36
Bârzu Teodor 37
Bejan Dimitrie 37
Biru Petre 40
Bodron Leon 41
Boian Ioan 41
Bosie Gheorghe 43
Braga Roman 43
Buhaciuc Ioan 45
Butuc Anatolie 45

C

Caşcaval Vasile 47

Chirică Petru 48
Chirică Vasile 49
Ciocârlan Constantin 49
Ciocârlan Vasile 50
Ciorăscu Vasile 50
Constantin Mihai 51
Constantinescu Aurel Varlaam 51
Constantinescu Constantin 52
Conuţ Macovei Martinian 53
Corduneanu Neculai Nifon 54
Corijescu Constantin 55
Corneanu Alexandru 55
Cosma Constantin 56
Cososchi Ioan 57
Crăciun Dimitrie 57
Cuvuliuc Vasile Vasian 57

D

Danielescu Dan 59
Danielescu Vasile 60
Dănilă Constantin 60
Diaconu Petru 60
Dimitriu Gheorghe 62
Dolhan Vasile Vartolomeu 63
Doroftei Mihai 64
Dubiţ Gheorghe 65
Duda Gheorghe 65
Dumbravă Vasile 65
Dumitru (Dumitrescu) Constantin Marcu 66
Dumitriu Stelian 68

F

Filip Gheorghe 71

G

Gafencu Valeriu 73
Gămălău Florea Filaret 76

Ghemu Gheorghe 77
Gheorghiasa Vasile 77
Gheorghiescu Constantin 78
Gheorghiu Constantin 78
Gheorghiu Neculai 79
Gheorghiu Nicolai 79
Gherman Mihai 80
Giosu Traian 80
Gongeanu Constantin 80
Goraş Dumitru 81
Grigoraş Ioan (Iancu) 82
Grigoraş Nicolae 82
Grigoriu Eugen 83
Grosaru Vladimir 84
Grosu Ştefan 84

H

Hârţan Ion 87
Herea Alexandru 87
Herea Ion 88
Honciuc Simion 89
Honciuc Vasile 89
Hruşcă Vasile 89

I

Iacoban Ioan 91
Iftimie Gheorghe 91
Ignat Cezar 92
Ilinescu Ioan 92
Ionescu Aurel 93
Ionescu Ioan 93
Ioniţă Gheorghe 94
Iurăceanu Ilie 94

L

Laiu-Pocriş Constantin 97
Lazăr Dumitru 98
Lazăr Neculai 98
Lazăr Vasile 99
Lefter Constantin 100
Lefter Neculai 100
Leon Dumitru 101
Lizo Boris 101
Lungeanu Mihail 103
Lupu Constantin 106

M

Macarie Iacob Isichie 109
Macarie Vasile Vladimir 109
Marcoci Ioan Ioasaf 110
Matei Nicolae 111
Mălinescu Dumitru 112
Mândiţă Nicodim 113
Moldovanu Dimitrie 114
Moraru Teodor Varahil 115
Moruz Emilian 116
Munteanu Gheorghe 116
Munteanu Paul 117

N

Niculiţă Gavril 119
Nistor Constantin 119

P

Pantelimon (Grigoriu) Constantin 121
Pascaru Dumitru 121
Pavliuc Ioan 121
Păduraru Anastasie 122

Pârţac Ioan 122
Pârvu Iosif Iustin 123
Petrariu Dumitru 124
Pintilie Ioan 125
Podaru Ioan 126
Popa Alexandru 127
Popa Dumitru 128
Popa Neculai 129
Popovici Gheorghe 129
Puiu Visarion 131

R

Racu Nicolae Nicanor 133
Roibu Theodor 133
Romanescu Constantin 134
Rucsanda Vasile 134
Rusu Constantin 135

S

Sburlea Aurel 137
Simionescu Ioan 137
Simionescu Ion 138
Sofian Dionisie 138
Suditu Petru 139
Sumănaru Constantin 140

Ș

Şerban Dumitru 141
Şova Vasile 141

T

Tatulea Ioan 143
Teleman Vasile 144
Teodorescu Aurel 146

Teodorescu Dumitru 146
Teodorescu Stelian 146
Tuleaşcă Ştefan 147

Ț

Ţuchel Constantin 149

U

Ungureanu Cristofor 151
Ungureanu Vasile 152
Ursu Constantin Chesarie 153

V

Vasilache Haralambie 155
Vasilache Vasile 156
Vasilache Solomon Vasile 158
Vâscu Mihai 161
Vintea Grigore 162
Vlad Gabriel 162
Vlad Ştefan 163
Vrânceanu Titus 164

Z

Zamisnicu Dumitru 165

Anexe 167

Prefață

Consacrarea anului 2017 de către Patriarhia Română deopotrivă memoriei Patriarhului Justinian Marina, chemat la slujire de Biserica noastră în cea mai dificilă perioadă posibilă din trecutul recent, și celor care L-au mărturisit pe Hristos în temnițele comuniste poate reprezenta – se va vedea pe termen lung – o schimbare de paradigmă în materie de cunoaștere, asumare și vindecare a memoriei unor decenii marcate de abuzuri, crime, compromisuri, dar și de rezistență, adaptare inteligentă și, în cazul unora, chiar de sfințenie. Volumul de față vine în întâmpinarea acestei noi abordări și, alături de cele similare publicate în acest an, ne ajută să ne facem o imagine asupra modului în care dominația statului ateu a lăsat în trupul eclesial răni uitate. Altfel spus, este un act terapeutic de readucere în conștiința comunității de credință a unor figuri de clerici, monahi și laici plasați de pedagogia lui Dumnezeu în mijlocul unei dictaturi care se mândrea cu ambiția de a naște un „om nou", altul decât cel paulin. Or, toți aceștia, cunoscuți și necunoscuți, au produs dovada unei alte antropologii, îndumnezeite.

Evident, biografiile sunt foarte diferite: preferințele ideologice, căile formației teologice, temperamentele spirituale, ca să spunem astfel, sensibilitățile și darurile. „Norul de martori" este pestriț, greu de încadrat într-o unică și definitivă categorie. Mai ales dacă ținem cont de faptul inefabil, insondabil, al convertirii multora de la statutul avut înainte de arestare

la o calitate nouă, nebănuită și nu mereu documentată suficient. Cu alte cuvinte, unii au intrat într-un fel pentru a ieși complet schimbați, transformați. Un asemenea proces de limpezire interioară trebuie să îl abordăm cu maximă delicatețe, cu onestitate și mai ales cu deschiderea de a recunoaște, dacă se poate, că Dumnezeu este mai puternic decât încadrările procesuale, etichetările otrăvite sau interesele meschine ale unora care, asemeni corbilor, vor să trăiască astăzi de pe urma cadavrelor istoriei. Nu este vorba despre justificarea exceselor sau exultarea unor pseudo-modele politice. Nu intră în discuție! Teologic, nimic din ceea ce alimentează ura sau crima nu poate primi girul Evangheliei lui Hristos.

Această carte-document nu pretinde că este exhaustivă. De pildă, lipsesc biografiile unor preotese, monahii și credincioase care, la un loc, ar întregi-o în mod necesar. Istoriile personale ale multora din această carte merită citite în cheia istoriei mari, știut fiind faptul că epocile pot fi înțelese mai bine plecând de la date și contexte aparent limitate, fără importanță evidentă și constrângătoare. Istoricii știu însă între timp, pe urmele *școlii analelor*, că suma detaliilor, a faptelor marginale, a rutinelor cotidiene sau a bagatelelor oferă, la final, imaginea exactă a perioadei. Este motivul pentru care nu pot decât încuraja, după sistematizarea cazurilor de detenție politică, să ne aplecăm mai atent asupra vieții de zi cu zi a corpului eclesial în timpul comunismului. Măcar și pentru faptul, lesne de înțeles, că rezistența s-a consumat masiv și dincolo de zidurile pușcăriilor sau de gardurile lagărelor. Așa cum am avut nevoie de istoria orală și literatura memorialistică pentru a ajunge la exemple de eroism, tot astfel avem nevoie de cercetarea documentelor curente pentru a identifica mecanismele coabitării dintre religie și politică în statul comunist.

Una peste alta, revenind la decizia inspirată a Sfântului Sinod de a rezerva pentru 2017 tema trecutului recent, nu cred că se putea prefața mai bine anul centenar următor. Strict cantitativ, peste jumătate din primul secol românesc de unitate

s-a consumat în teroare, abuz și crimă. Din 1938 și până în ultimele zile ale lui 1989, România nu a fost o țară normală. Un regim autoritar a pregătit involuntar dictatura de după, aceasta fiind înlocuită de o alta. Iată o constatare care ar trebui să ne pună pe gânduri și să ne corecteze efuziunile festiviste. Mai departe, în 2019, ne confruntăm cu două situații importante. În prima parte a anului, România asigură președinția semestrială a Consiliului European, adică are ocazia fericită de a putea influența pe termen lung agenda continentului. În partea a doua a lui 2019 începe al patrulea deceniu de tranziție. Dacă luăm ca măsură de timp cei 40 de ani petrecuți în pustie de poporul ales, atunci este limpede că ne apropiem de momentul în care nu mai putem da vina pe comunism pentru neputința actuală. Tot ceea ce urmează să construim sau să ratăm va fi o ispravă a generației noastre istorice.

Radu PREDA,
preşedinte executiv IICCMER

A

ACATRINEI Mihai s-a născut la 26 octombrie 1910, la Movileni, judeţul Iaşi. A urmat Seminarul teologic „Veniamin Costache" (1931) şi Facultatea de Teologie din Cernăuţi (1935). La 1 iunie 1936, a fost hirotonit preot pe seama Parohiei „Avântul", din Podu Iloaiei. Aici a ridicat o biserică până la acoperiş şi o casă parohială. Între iunie 1939-iunie 1947, a slujit la Catedrala mitropolitană din Iaşi. A fost unul dintre slujitorii importanţi din Arhiepiscopia Iaşilor. A fost preşedintele Asociaţiei clerului din Moldova şi consilier referent la Centrul mitropolitan. În perioada interbelică a aderat la crezul religios al Mişcării legionare. Prin Sentinţa nr. 146 din 14 aprilie 1941 a Tribunalului Militar Corp IV Armată Iaşi, a fost condamnat la 2 ani închisoare corecţională, pentru „participare la rebeliune contra autorităţii publice". Procesul i-a fost intentat pentru posesia fără permis a unei arme de vânătoare, faptă asociată cu denunţurile unor ilegalişti comunişti (mai apoi internaţi în lagărul de la Târgu-Jiu). Acestora s-a adăugat petiţia unor preoţi ieşeni prin care arătau comportamentul preotului Acatrinei în timpul guvernării legionare, când ar fi procedat la epurarea unor clerici, prin mutarea la parohii din afara oraşului Iaşi. În urma Decretului nr. 1132/1941, părintelui Acatrinei i se suspendă pedeapsa, primind în schimb domiciliu obligatoriu în Iaşi, fiind obligat ca de două ori pe lună să se prezinte la Poliţie. La 1 aprilie 1942, este încadrat ca slujitor la Parohia Potângeni, comuna Movileni, judeţul Iaşi, şi ca profesor la Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Iaşi. Pentru antecedentele sale politice, între decembrie 1942-martie 1943, este internat în lagărul destinat preoţilor de la mănăstirea Tismana. Este eliberat mai ales în urma petiţiei formulate de credincioşii din parohia sa, din ianuarie 1943, înregistrată la Casa Regală. În 1944, din cauza apropierii frontului, se refugiază din Iaşi, înspre sudul ţării. În timpul bombardamentului american din 4 aprilie 1944, este surprins în Gara de Nord din Bucureşti, dar reuşeşte să se salveze. Ajunge preot la Parohia Căldăraru, din comuna Cernica, de lângă Bucureşti, dar retrimis la scurt timp de către autorităţile antonesciene în Iaşi. La 10 martie 1947, Chestura Poliţiei Iaşi decide internarea în lagăr a părintelui Acatrinei, faţă de care Mitropolitul Justinian Marina al Moldovei cere lămuriri. Cu toate intervenţiile mitropolitului, la 15 şi 18 aprilie acelaşi an, casa preotului Acatrinei este percheziţionată de Siguranţă, ultima dată fiind şi reţinut. În anchetă este acuzat pentru „instigare în masele preoţeşti şi

ţărăneşti, atitudine antiguvernamentală, antidemocratică prin propagandă verbală de la om la om şi colportor de zvonuri tendenţioase". Faptele sale sunt încadrate la articolul 327 („instigare publică") din Codul Penal. Totul pornea de la câteva afirmaţii ale preotului Acatrinei făcute în cercul de apropiaţi şi de credincioşi din parohia sa, precum: „soldaţii sovietici sunt copii sângerosului Stalin, criminalul omenirii întregi, care ne-a luat Basarabia şi acum vrea să ne ia şi Moldova (20 octombrie 1946)"; „copii luaţi în grija CARS-ului (Comitetul de Ajutorare a Regiunilor afectate de Secetă, de sub conducerea lui Mihail Sadoveanu) sunt trimişi în Rusia, pentru a fi făcuţi comunişti", (22 martie 1947) sau că guvernul Petru Groza duce ţara la ruină şi pe ţărani la înfometare. A fost internat în lagărele de la Piteşti (aprilie 1947), Văcăreşti, Aiud (iulie 1947) şi Iaşi-Galata (1948). La ieşirea din lagăr coabitează cu organele Siguranţei comuniste. Ajunge să fie cunoscut în mediul preoţesc ieşean ca informator, mai ales după ce este deconspirat de către însuşi Mitropolitul Justinian Marina şi „comprimat" de la slujire. I se oferă totuşi să slujească la Parohia Mălăeşti, comuna Gropniţa (din apropiere de Potângeni), acceptând deoarece se afla într-o situaţie materială dificilă. Este abandonat de Siguranţă/Securitate şi luat „în supraveghere" la ordinul şefului Serviciului Culte din Direcţia Generală a Securităţii Poporului, maiorul Stănescu Heintz. La 25 mai 1950 este arestat sub acuzaţia de apartenenţă la un „grup subversiv anticomunist" format inclusiv din foşti legionari în frunte cu medicul militar Ioan Gheorghiu, respectiv preotul romano-catolic Dumitru Matei, numit „lotul Gheorghiu", care avea ca scop „declanşarea unei insurecţii armate". Conform scenariului Securităţii, la o consultaţie a medicului Gheorghiu, Acatrinei ar fi fost recrutat în organizaţia anticomunistă cu scopul de a coopta persoane din zona Movileni-Potângeni-Iaşi şi a strânge în jurul său pe preoţii ieşeni cu sentimente anticomuniste. Prin Sentinţa nr. 383 din 31 martie 1951 a Tribunalului Militar Iaşi, Mihai Acatrinei a primit o pedeapsă de 4 ani închisoare corecţională, pentru infracţiunea de „uneltire contra ordinii sociale". La începutul anului 1951, preotul Acatrinei devine actorul unui alt proces. Între cei 47 de inculpaţi din lotul „Legendarii lui Ştefan cel Mare", figurează şi numele său. Este acuzat că, în toamna anului 1949, i s-ar fi cerut să primească jurământul membrilor organizaţiei sus-amintite în Catedrala mitropolitană din Iaşi. Preotul Acatrinei ar fi refuzat, dar nu a denunţat această tentativă autorităţilor statului. Deşi se afla încarcerat în sistemul penitenciar comunist, prin Sentinţa nr. 1117 din 28 septembrie 1951 a Tribunalului Militar Iaşi, părintele Acatrinei a fost condamnat „în contumacie" la 7 ani muncă silnică, pentru delictul de „crimă de favorizarea infractorului". Prezent în penitenciarul din Iaşi, Acatrinei află de această condamnare

încât, prin petiţia din 14 iunie 1952 înaintată preşedintelui Tribunalului Militar Iaşi, cere rejudecarea celor două procese şi contopirea lor, mai ales că se considera victima abuzului comis de maiorul de Securitate, care anchetase ambele cazuri, arătând cum materialele probatorii „sunt aceleaşi declaraţii în ambele dosare", care „mi-au fost smulse prin presiuni fizice şi morale de neînchipuit; nu am cunoştinţă de faptele ce mi se impută". Prin Sentinţa nr. 646 din 10 iulie 1952 a Tribunalului Militar Iaşi, al doilea proces a fost rejudecat, el primind o condamnare de 3 ani închisoare corecţională, pentru „favorizarea infractorului la uneltire contra ordinii sociale". La 16 iulie 1952, părintele Acatrinei solicită din nou contopirea pedepselor. Prin Încheierea din 23 iulie 1952 a Tribunalului Militar Iaşi cele două condamnări au fost contopite, părintele Acatrinei primind o pedeapsă de 4 ani închisoare corecţională. A trecut prin penitenciarele: Suceava (iunie 1950), Aiud (decembrie 1951), Iaşi (1952), Jilava (iunie 1953), mai apoi prin coloniile de muncă de la Poarta Albă (iulie 1953), Galeşu (1953) şi Peninsula (septembrie 1953). În iunie 1953 a fost declarat „inapt pentru muncă" din motive medicale, iar la 25 mai 1954 eliberat de la Peninsula. În 1954 este numit la Parohia Copou-Iaşi, pentru ca doi ani mai târziu, decembrie 1956, să ajungă la Parohia Aroneanu, de unde în 1979 s-a retras la pensie. Este urmărit în continuare de Securitate, sub suspiciunea de activitate legionară conform ordinelor primite în timpul detenţiei. În iunie 1967 împotriva sa se declanşează o urmărire penală, după cum aflăm din referatul anchetatorului, deoarece în 1966 preotul Acatrinei „a comentat în mod duşmănos măsurile luate de statul nostru în vederea creşterii natalităţii şi întărirea familiei, a proferat calomnii la adresa membrilor de partid, făcând şi unele aprecieri elogioase cu privire la activitatea organizaţiei legionare". Deoarece se schimba Codul penal, preotul Acatrinei a fost supus doar unei avertizări din partea Securităţii.

Bibliografie: AMMB, fond Cancelarie, dosar nr. 25/1955, vol. 4; *Idem*, fond Parohii-Protoieria Iaşi, dosar nr. 40; ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 1262, vol. 9, 12, 18, 25; *Ibidem*, dosar nr. 1263, vol. 1-3; *Ibidem*, dosar nr. 21189, vol. 1-2, 6; *Ibidem*, dosar nr. 21448, vol. 1-2, 5; *Ibidem*, dosar nr. 23999; *Ibidem*, dosar nr. 45873; *Idem* fond Informativ, dosar nr. 138698, vol.1-7; http://5.2.132.65/Fise%20matricole%20penale%20%20detinuti%20politici/A/A%2001.%20Ababei%20-%20Alexoaie/Acatrinei%20Mihai/(consultat la 10.04.2016).

AIOANEI Nicola(i)e s-a născut la 10 aprilie 1924, în localitatea Pipirig, judeţul Neamţ. A absolvit patru clase secundare şi Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Iaşi (1939). În 1940, a fost intendentul Patriarhului Nicodim Munteanu la mănăstirea Neamţ. Deoarece se implicase în politica Mişcării legionare, în 1941, după rebeliune, pleacă în Germania, unde până în 1943 lucrează la o fabrică de avioane. Nu ştim în ce circumstanţe revine în ţară. La cererea Consiliului parohial din Pipirig, la 21 februarie 1946 este numit în postul al doilea de cântăreţ. În ianuarie 1949 este comprimat de Ministerul Cultelor. Pentru implicare în grupul anticomunist condus de învăţătorul Grigore Caraza este căutat de organele de represiune. În august 1949, reuşeşte să se sustragă arestării, urcând în munţi. Este prins de Securitate la 10 aprilie 1951 în casa părinţilor săi. Prin Sentinţa nr. 901 din 27 august 1951 a Tribunalului Militar Iaşi, este condamnat la 2 ani închisoare corecţională, pentru infracţiunea de „uneltire contra ordinii sociale", începând cu data de 20 iulie 1951. Cunoaşte închisorile de la Iaşi (iulie 1951) şi Gherla. Este eliberat la 23 iulie 1953 de la Gherla. Prin Hotărârea nr. 3 din 30 noiembrie 1953 a Consistoriului disciplinar protopopesc Tg. Neamţ este pedepsit cu „oprirea totală de la săvârşirea lucrărilor sfinte pe timp de doi ani, cu computarea pedepsei de la data de 27 mai 1951 până la 27 mai 1953" şi reabilitat.

Bibliografie: AMMB, fond Cancelarie, dosar nr. 137/1953; *Idem*, fond Parohii-Protoieria Neamţ, dosar nr. 46; ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 453, vol. 1-2; http://www.biblioteca-represiunii.ro/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%2001.%20Ababei%20-%20Alexoaie/Aioanei%20Nicolaie%20N/ (consultat la 01.02.2017).

AIRIMIŢOAIE Gheorghe s-a născut la 14 noiembrie 1916, în Coţuşca, judeţul Botoşani. A absolvit Facultatea de Teologie din Cernăuţi (1943). La 12 aprilie 1943, a primit darul preoţiei din mâinile Arhiereului-vicar Valerie Moglan, pe seama Parohiei Horodiştea, judeţul Botoşani, dar în fapt slujeşte la Parohia Teioasa, judeţul Botoşani. În 1944, se refugiază la Parohia Valea Mare, judeţul Dâmboviţa. La sfârşitul războiului revine la Parohia Teioasa. În 1948, este numit secretar al Protopopiatului Dorohoi. La 15 aprilie 1952, este reţinut de Securitate. În urma Deciziei MAI nr. 672/1952 este trimis în detenţie administrativă, pe o perioadă de 24 luni, pentru culpa de „legionar". Trece prin închisoarea din Suceava, apoi prin coloniile de muncă de la

Peninsula, Valea Neagră (ianuarie 1953), Borzeşti (august 1953) şi Oneşti (septembrie 1953). Este eliberat la 15 mai 1954, cinci zile mai târziu revenind în parohie.

Bibliografie: AMMB, fond Cancelarie, dosare nr. 20/1941; 139/1943; 20/1944; 20/1952, vol. 4; 25/1952, vol. 2; *Idem*, fond Parohii-Protoieria Botoşani, dosar nr. 85; http://5.2.132.65/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%2001.%20Ababei%20-%20Alexoaie/Airimitoaie%20Gheorghe%20T/ (consultat la 14.05.2017).

ANDRONIC Cezar s-a născut la 20 iulie 1902, în familia unui învăţător din Călugărenii, de pe Valea Bistriţei, judeţul Neamţ. A urmat Seminarul teologic „Sf. Gheorghe" din Roman (1924) şi Facultatea de Teologie din Cernăuţi (1934). A fost hirotonit preot la 13 septembrie 1925 pe seama parohiei Galu, din comuna Poiana Teiului, judeţul Neamţ. Trei ani mai târziu, pe părintele Andronic îl găsim în comitetul de iniţiativă pentru ridicarea unei biserici în cartierul Gara veche din Piatra Neamţ, care aparţinea de Parohia Vânători „Adormirea Maicii Domnului". Împreună cu credincioşii din această parte a oraşului neamţean reuşeşte dobândirea unei suprafeţe de teren, strângerea unor materiale de construcţie şi începe zidirea unei case parohiale. Însă, din cauza greutăţilor întâmpinate, lucrările se opresc aici, părintele Andronic slujind la Parohia Vânători. La 1 octombrie 1946, părintele este numit paroh la biserica „Sf. Gheorghe" din Piatra Neamţ. După instalarea regimului comunist, a fost arestat la 23 aprilie 1945, pentru o lună, sub suspiciunea de „activitate legionară". Tot pentru o astfel de culpă a fost arestat la 15 mai 1948. De această dată, era considerat membru al unui „grup legionar subversiv" anticomunist, din care mai făceau parte intelectuali şi funcţionari din Primăria Piatra Neamţ. Era acuzat de sprijin financiar oferit celor din închisori şi pentru faptul că ar fi primit jurământul de luptă anticomunistă în biserica „Sf. Gheorghe". A fost anchetat în condiţii extrem de dure la Piatra Neamţ şi, mai ales, la Suceava. La 22 martie 1949, prin Sentinţa nr. 353, a fost condamnat de Tribunalul Militar Iaşi la 12 ani muncă silnică, pentru infracţiunea de „uneltire contra ordinii sociale". Ulterior, la recurs, prin Decizia nr. 3137/1950 i-a fost redusă pedeapsa la 7 ani temniţă grea. După condamnare a fost mutat la penitenciarul Aiud. La 13 mai 1955, a fost eliberat din penitenciar. Conform Deciziei MAI nr. 5648 din 23 aprilie 1955 a fost trimis, pentru 12 luni, cu domiciliu obligatoriu la Răchitoasa,

judeţul Ialomiţa. După trei luni de şedere în domiciliul impus de autorităţile comuniste, părintele Andronic se îmbolnăveşte, fiind internat în spitalul din Ţăndărei. Revine în domiciliul obligatoriu ca inapt pentru muncă, din cauza unui început de paralizie a mâinii şi piciorului stâng, fiind întreţinut de către colegii de suferinţă. Din acest motiv, prin Decizia MAI nr. 6326 din 19 aprilie 1956 i se fixează un domiciliu obligatoriu la Piatra Neamţ. Prin Hotărârea nr. 9 din 28 octombrie 1955 a Consistoriului Eparhial Iaşi, părintelui Andronic i se aplica pedeapsa pentru lipsă de la parohie, prin „pierderea dreptului de a fi ridicat la un grad ierarhic superior sau administrativ", cu dreptul de reintegrare. În februarie 1957, această pedeapsă a fost prescrisă, deoarece faptele condamnate de justiţia statului comunist nu erau calificate ca „delicte continue". După decizia din consistoriu, părintele Andronic a fost reîncadrat în slujire, la Parohia „Sf. Gheorghe" din Piatra Neamţ. În 1971, s-a transferat la Parohia „Sf. Voievozi" din Valea Viei, judeţul Neamţ, de unde, în 1975 s-a retras la pensie.

Bibliografie: AMMB, fond Cancelarie, dosar nr. 434/1955; *Idem*, fond Parohii-Protopopiatul Neamţ, dosar nr. 10; ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 15533, vol. 5-6; http://www.biblioteca-represiunii.ro/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%2002.%20A(h)met%20-%20Anger/Andronic%20Cezar%20Gh/ (consultat la 18.07.2016).

ANTON Alexandru s-a născut la 4 octombrie 1915, în Gropniţa, judeţul Iaşi. A fost absolvent al Seminarului teologic „Veniamin Costache" din Iaşi (1929-1937) şi al Facultăţii de Teologie din Chişinău, cu licenţă obţinută la Cernăuţi (1937-1941). A fost cântăreţ în biserica din satul natal (1939-1942), apoi hirotonit preot la 5 august 1942, de către Episcopul Partenie Ciopron al Armatei, în Biserica militară din Bălţi. A slujit la parohiile Căinarii vechi, judeţul Soroca (1942-1944) şi Mălăeşti, comuna Gropniţa (1945). Probabil pentru activitatea sa misionară de peste Prut, la 29 mai 1945 este internat în închisoarea de la Galata-Iaşi, până la 3 iunie acelaşi an. Nu de puţine ori se manifestă împotriva guvernului comunist. De pildă, la alegerile de deputaţi pentru sfaturile populare, din 3 decembrie 1950, a afirmat: „Guvernul nu alege decât nişte golani descreieraţi, care numai deputaţi nu pot fi numiţi". A fost arestat la 19 iulie 1952, apoi anchetat la Securitatea din Iaşi. Pentru calitatea de „fost conducător legionar", prin Decizia MSS nr. 1047 din 16 decembrie 1952 a fost trimis în detenţie administrativă pe o perioadă de 60 luni în colonie de muncă. A cunoscut Centrul de Triere Bucureşti şi coloniile de la Bicaz (iulie 1953), Borzeşti (noiembrie 1953) şi Oneşti (martie 1954). A fost eliberat la 5 mai 1954 din colonia de la Oneşti. A revenit la parohia sa. La 24 septembrie 1959 este arestat din nou. Prin Sentinţa nr. 323 din 31 mai 1960 a Tribunalului Militar Iaşi, este condamnat la 8 ani închisoare

corecţională, pentru delictul de „uneltire contra ordinii sociale". A fost eliberat la 31 mai 1960 din penitenciarul Aiud. Prin hotărârea Consistoriului Eparhial Iaşi este pedepsit cu oprirea de la slujire pe perioada detenţiei şi reabilitat. A fost reîncadrat la Parohia Sadoveni, comuna Manoleasa, judeţul Botoşani, apoi la Şcheia, judeţul Iaşi (1968).

Bibliografie: AMMB, fond Parohii-Protopopiatul Iaşi, dosar nr. 57; *Idem*, fond Cancelarie, dosare nr. 2/1965, vol. 1; 7/1964, vol. 22; 20/1952, vol. 4; 25/1952, vol. 2; 25/1954, vol. 3; ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 76981; http://www.bibliotecarepresiunii.ro/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%2003.%20Anghel%20-%20Ardeiu/Anton%20Alexandru%20D/ (consultat la 01.02.2017).

APOSTU Ioan s-a născut la 19 ianuarie 1921, în familia unor oameni simpli din Hârlău, judeţul Iaşi. După şcoala elementară, se înscrie la Seminarul Teologic „Veniamin Costache" din Iaşi, pe care îl urmează până în 1943. În timpul rebeliunii din ianuarie 1941, alături de alţi elevi seminarişti, este obligat să participe la o manifestaţie legionară, fără însă a se implica în tumultul politic. De altfel, nici nu era atras de Mişcarea legionară, după cum avea să demonstreze mai târziu. După absolvirea seminarului, în 1943 este încorporat şi trimis pentru un an la Şcoala de subofiţeri de administraţie de la Odobeşti, judeţul Vrancea. În toamna lui 1944, se înscrie la Facultatea de Teologie din Suceava, care din cauza refugiului se mutase la Râmnicu Vâlcea. Urmează cursurile de teologie la Suceava, într-un context politic tulbure pentru România abia ieşită din război şi ocupată de trupele sovietice. Luptele politice erau acerbe între nou-veniţii la putere, comuniştii, şi reprezentanţii partidelor istorice care aspirau la eliberarea ţării de sub cizma sovietică. În acest context, încă din vara lui 1946 activează în propaganda electorală desfăşurată de PNŢ, pentru ca la 20 octombrie să devină membru al acestui partid. Ca majoritatea românilor, tânărul teolog Apostu era animat de şansa eliberării României de comunism, prin câştigarea alegerilor de către partidele istorice. Pentru activitatea sa, între 14 şi 17 martie 1946 a fost reţinut şi anchetat la Siguranţa din Suceava. Măsura represivă s-a repetat în mai 1947, în circumstanţele arestării membrilor marcanţi ai partidelor istorice. La 25 aprilie 1953, este eliberat din Formaţiunea 0837. A trecut prin penitenciarul din Gherla şi colonia de muncă Capu Midia de la Canal. Pentru puţin timp lucrează la Ocolul Silvic din Hârlău, totodată finalizându-şi studiile

teologice la Bucureşti (1955). După obţinerea licenţei, la 7 ianuarie 1956 este hirotonit preot de către Mitropolitul Sebastian Rusan al Moldovei pe seama Parohiei Ripicenii Vechi, judeţul Botoşani. Un an mai târziu este transferat la Parohia Chiţoveni (astăzi în oraşul Flămânzi), judeţul Botoşani. În circumstanţele începerii unui nou val de represiune, la 16 iulie 1958 este arestat din nou şi trimis în ancheta Securităţii din Iaşi. A fost acuzat că se întâlnea cu membri ai Consiliului parohial în scopul organizării unui „grup subversiv", pentru a asculta posturile de radio străine şi a atenta la subminarea „socializării agriculturii". Este judecat de Tribunalul Militar Iaşi, într-un lot format din cinci inculpaţi, negând orice acuzaţie, tot aşa cum făcuse în ancheta de la Securitate. Cu toate acestea, prin Sentinţa nr. 99 din 21 februarie 1959, este condamnat la 20 de ani muncă silnică. Este purtat prin închisorile de la Iaşi (1959), Aiud (din iunie 1959) şi lagărul de muncă de la Ostrov (din octombrie 1963). În februarie 1963, încearcă să-şi demonstreze nevinovăţia, cerând recurs în supraveghere, în iulie acelaşi an solicitând comutarea pedepsei cu detenţia administrativă, iar în august chiar rejudecarea procesului. În cele din urmă, în octombrie 1963 i se acceptă recursul. Astfel, în decembrie 1963 - ianuarie 1964 este reanchetat la Securitatea din Iaşi, din nou, negând orice acuzaţie. I se schimbă încadrarea juridică de la fostul proces în „agitaţie la uneltire contra ordinii sociale", astfel încât, prin Sentinţa nr. 38 din 22 aprilie 1964, primeşte o condamnare de cinci ani şi şase luni. Ca urmare a deciziei juridice, la 23 aprilie 1964 este eliberat din Penitenciarul Iaşi. La 17 iulie 1964 este „repartizat provizoriu pentru a suplini parohia vacantă Prăjeni", de lângă Hârlău. Ulterior, prin decizia Permanenţei Consiliului Eparhial din 1 august 1964 este îmbisericit la filia Feredeni din Parohia Slobozia, comuna Deleni, judeţul Iaşi. Un an mai târziu a fost numit paroh la Feredeni.

Bibliografie: ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 20724, vol. 1-6; AMMB, fond Cancelarie, dosar 2/1964, vol. 2-3; 7/1964, vol. 13; 2/1965, vol. 1; *Idem*, fond Parohii-Protoieria Hârlău, dosar nr. 18; http://5.2.132.65/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%2003.%20Anghel%20-%20Ardeiu/Apostu%20Ioan%20D/ (consultat la 01.02.2017).

ARBORE D. Ioan s-a născut la 9 martie 1889, în Corlăţeni, judeţul Botoşani. După absolvirea seminarului teologic, a primit darul preoţiei, ajungând să slujească la Parohia Dimăcheni, judeţul Botoşani. Între 1947-1948 a fost încarcerat la Dorohoi, Suceava, Jilava şi Gherla. La 15 august 1952 a fost arestat de Securitate, mai apoi prin Procesul verbal al MAI nr. 3/1952, fiind trimis în detenţie administrativă pe o perioadă de 60 luni. Trimiterea în colonie de muncă era motivată de anchetatori pentru apartenenţa